

Wailing

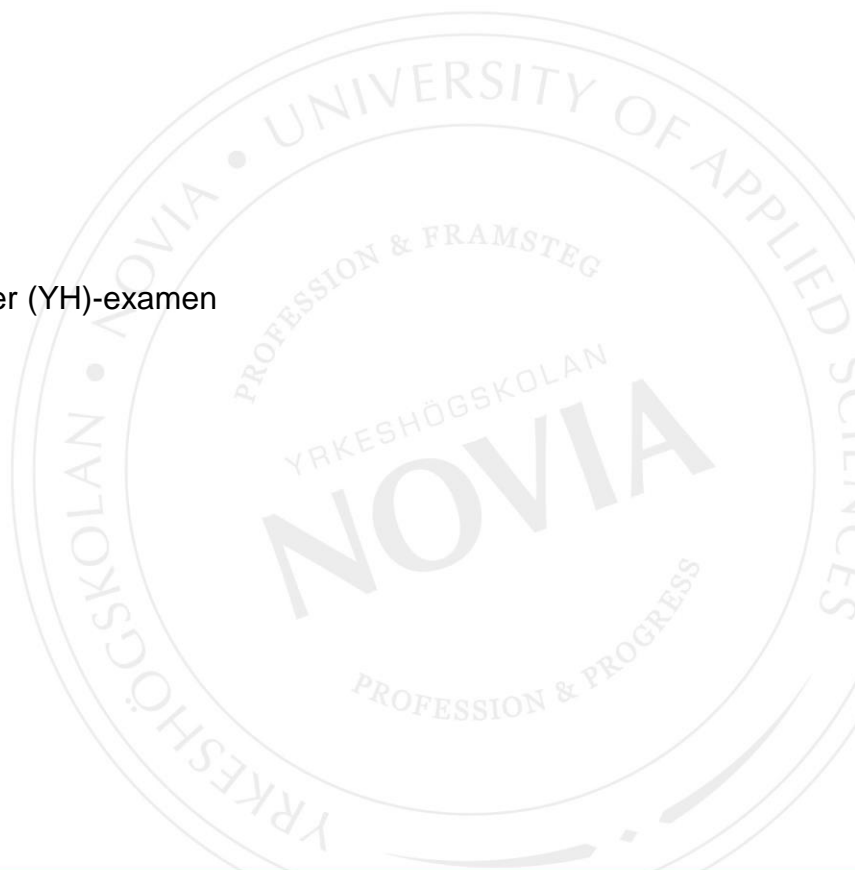
En studie om wailing och dess olika element

Sarina Kettunen

Examensarbete för musiker (YH)-examen

Utbildning i Musik

Jakobstad 2016

EXAMENSARBETE

Författare: Sarina Kettunen

Utbildning och ort: Musik, Jakobstad

Inriktning/alternativ/Fördjupning: Musiker

Handledare: Bettina Backström-Widjeskog, Mikael Svarvar

Titel: Wailing - En studie om wailing och dess olika element

Datum 26.11.2016

Sidantal 34

Bilagor 0

Abstrakt

Wailing är en effekt, en teknik, som används för att förstärka en känsla genom en improviserad eller inövad melodi bestående av några få toner eller många toner, som varierar melodiskt och/eller rytmiskt. Syftet med arbetet är att få en ökad kunskap om vad wailing är och vilka tekniker som används genom att identifiera och definiera specifika element i wailing samt att analysera två sångerskors wailingsstil på en och samma låt. Studiens frågeställningar är: 1. Vad innebär wailing tekniskt och affektivt? 2. Hur wailar Christina Aguilera och Beyoncé?

Forskningen utgår från en kvalitativ, hermeneutisk forskningsansats där egen tolkning och förståelse för ämnet används och testas. Med hjälp av wailingexempel har jag analyserat wailingfraser ur låten *At Last* framförda av Christina Aguilera och Beyoncé. Dessa fraser konkretiseras i lättöläsbar notskrift och ger en övergripande bild av hur wailar används i praktiken och hur de i teorin ser ut. Som analysinstrument till arbetet används de fyra wailingexempel, som boken av Sjögren och Kullberg-Söderholm (2009) tar upp.

Forskningens resultat visar att wailing kan göras på olika sätt, men grundar sig på fyra wailtekniker. Man kan välja mellan en stigande wail, fallande wail, bend och att snirkla kring en ton, men bortsett från dessa kan man även blanda ihop teknikerna med varandra. I studien förklaras allmänt om vad wailing är samt tas upp exempel på övningar, för att utveckla improvisationsförmågan hos en sångare.

Språk: Svenska Nyckelord: wailing, sång, melisma, Christina Aguilera, Beyoncé

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Sarina Kettunen

Koulutus ja paikkakunta: Musiikin koulutusohjelma, Pietarsaari

Suuntautumisvaihtoehto/Syventävät opinnot: Muusikko

Ohjaajat: Bettina Backström-Widjeskog, Mikael Svarvar

Nimike: Tutkimus wailaamisesta ja sen eri elementeistä

Päivämäärä 26.11.2016

Sivumäärä 34

Liitteet 0

Tiivistelmä

Wailaaminen on lauluefekti, tekniikka, jota käytetään jonkinlaisen tunteen vahvistamisessa, kun pelkkä laulu sinänsä ei riitä. Tämä tapahtuu improvisoidun melodian tai harjoitetun melodian kautta, jossa muutama tai useampi sävel vaihtelee melodisesti ja/tai rytmisesti. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on saada lisää tietoa ja tietämystä siitä, mitä wailaaminen on ja mitä eri tekniikoita wailaamiseen käytetään. Tämän aion toteuttaa identifioimalla ja määrittelemällä tiettyjä wailaamisen elementtejä ja analysoimalla kahden eri artistin wilaustyyliä yhden kappaleen perusteella. Tutkimuksessani esitetyt kysymykset ovat: 1. Mitä wailaaminen on teknisestä- ja affektiivisesta näkökulmasta katsottuna? 2. Miten Christina Aguilera ja Beyoncé wilaavat?

Tutkimus pohjautuu laadulliseen, hermeneuttiseen otteeseen, jossa omaa tulkintaa ja ennakkokäsitystä aiheesta käytetään ja testataan. Esimerkkilauseiden avulla olen analysoinut wilauslauseita kappaleesta *At Last*, jonka kaksi eri laulajaa, Christina Aguilera ja Beyoncé, esittävät. Nämä wilauslauseet konkretisoituvat helposti luettavan nuottikirjoituksen avulla ja antavat kattavan kuvan siitä, miten wilaaja käytännössä käytetään ja miltä ne teoriassa näyttävät. Analysointityökaluina tässä työssä toimivat ne wilausesimerkkilauseet, jotka olen poiminut kirjasta Sjögren ja Kullberg-Söderholm (2009). Näiden esimerkkilauseiden avulla olen todennut, että wilaaminen perustuu neljään tekniikkaan.

Tulokset kertovat, että wilaus voidaan toteuttaa monin eri tavoin, mutta perustuu neljään eri tekniikkaan: nousevaan-, laskevaan- ja taipuvaan wilaan sekä nuotin ympärillä mutkitteluun. Näitä tekniikoita voi keskenään sekoittaa, mikä myöskin on yleisin wilaustyyli. Tutkimuksessa selitetään yleisesti, mitä wilaaminen on ja mitä helppoja harjoituksia voidaan käyttää, jotta laulajan improvisaatio kyky kohenisi.

Kieli: Suomi

Avainsanat: wilaaminen, laulu, melisma, Christina Aguilera, Beyoncé

BACHELOR'S THESIS

Author: Sarina Kettunen

Degree Programme: Music, Jakobstad

Specialization: Musician

Supervisors: Bettina Backström-Widjeskog, Mikael Svarvar

Title: A study about wailing and its elements

Date 26.11.2016

Number of pages 34

Appendices 0

Abstract

Wailing is a song effect, a technique, that is used to excentuate a feeling through an improvised melody or rehearsed melody consisting of a few tones or many tones, that's varied melodically and/or rhythmically. The aim of this thesis is to get a better understanding of what wailing is and what techniques are used by identifying and defining specific elements of wailing and to analyze two singers and their wailing styles. The key questions of study are: 1. What is wailing from a technical and an affective point of view? 2. How does Christina Aguilera and Beyoncé wail?

The research approach is of a qualitative, hermeneutical kind, where my own interpretation and pre-understanding to the subject is used and tested. The wailing examples, that I've picked out from the book by Sjögren and Kullberg-Söderholm (2009), will become my analyze tools for this thesis. Via these examples I have been able to analyze wail phrases from the song *At Last*, performed by two different artists, Christina Aguilera and Beyoncé, and concretized that wailing consists of four different techniques. These phrases will give you a comprehensive view of how wails are used in practice and how they look like in theory.

Results of the study show that wailing can be made in different ways, but it is based on four techniques. You can choose between a rising wail, descending wail, a bend and meander around a note, but aside from these, one can also blend these techniques together. The latest technique is the most common one and is used by singers in many songs. The study explains what wailing is and presents simple exercises to develop the ability to improvise of a singer.

Language: English

Key words: wailing, singing, melisma, Christina Aguilera, Beyoncé

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	1
1.1 Bakgrund och motiv	1
1.2 Syfte och frågeformulering	2
1.3. Disposition	3
1.4 Materialval och forskningsansats.....	3
2 WAILING OCH FÖRLSAG PÅ ÖVNINGAR	5
2.2 Förslag på övningar	7
3 DE TVÅ WAILGUDINNORNA	9
3.1 Christina Aguilera	9
3.2 Beyoncé	11
4 ANALYS	14
4.1 Stigande Wail	14
4.2 Fallande Wail	16
4.3 Bend	17
4.4 Snirkla kring en ton	18
4.5 En blandning av teknikerna	20
5 SLUTDISKUSSION	22
5.1 Sammanfattning	22
5.2 Förslag på vidare forskning	24
5.3 Reflektioner	24
KÄLLFÖRTECKNING	26
BEGREPPSDEFINITIONER	28

1 Inledning

1.1 BAKGRUND OCH MOTIV

Så länge jag minns har musiken och framförallt något man kallar för vokal improvisation legat nära mitt hjärta. Jag har alltid fascinerats över att sångare kan leka med sina röster och på så sätt göra otroligt imponerande vokalfigurer med rösten, som även kallas för "wailar". Wailgudinnorna Christina Aguilera och Beyoncé är två av de många sångerskor jag har tagit inspiration av och jag kunde kalla dem för mina förebilder. Jag har alltid känt att texten i låtar inte enbart räcker till för att få ut det man känner inom sig utan att man måste få ut känslan av musiken på ett ännu kraftigare sätt och därför tycker jag att wailar är bra. Man får uttrycka sig själv genom att förstärka budskapet i låtar och sången med wailar, vilket gör att låten i det allra flesta fall når lyssnaren på ett mera känslösamt sätt.

Mitt stora intresse till wailing motiverade mig att påbörja ett arbete om wailing. Jag märkte att tanken till att analysera två sångerskors wailar var ett perfekt tillfälle att lära mig mera om wailing och dess element. Dessutom vill jag kunna illustrera dagens wailingsstil och se hur wailar ser ut i teorin, för att bredda min egen kunskap om ämnet och utveckla mitt musikaliska öra.

Sång är något som existerat länge och är något man utövar i alla kulturer, men sångens utveckling har inte sett lika ut genom åren. Sång och framförallt det vi inom den moderna musiken kallar för *wailing* har utvecklats otroligt mycket från hur den lät på 1800-talet till idag. Allting härstammar från 1800-talets gospelmusik. Det var en stil som var mycket betydelsefull i kyrkan. Tidiga gospelhymner, som sjöngs under en predikan, bestod av en försångare, en präst och en kör eller en församling, som svarade på sångarens och prästens predikan. Predikan kom ut som wailar, som ett slags svar till körens eller församlingens sång, och detta var ett fenomen som så småningom började sprida sig runt om i världen. (Sjögren och Kullberg-Söderholm, 2009), (Gospel, (u.å.)). Ett bra och tydligt exempel för gospelmusiken är sången *Oh Happy Day* av Edwin Hawkins, där det klart och tydligt kommer fram hur wailandet lät och vad stilen kännetecknades av.

I början på 1800-talet började även bluesmusiken ta sin form och blev så småningom ett lika stort fenomen för folket som gospelmusiken. Bluesen och dess

blå toner sångare använder sig av och improvisationsförmågan att leka med text och melodi är något bluesmusiken definieras med och är med faktum en av de större influenserna för nutidens sång och wailing. (Blues, u.å.). Ett ypperligt exempel på wailar i en blueslåt är låten *Stop putting the hurt on me* av B.B. King, där man tydligt hör de kännetecken stilen kan identifieras med. Det är dock inte enbart den "svarta" musiken som påverkat dagens wailingsstil, utan även den klassiska musiken har inspirerat den moderna musiken med dess musikaliska utsmyckningar, också kallade för "att gör en drill med rösten" (för mera information läs kapitel 2 *Wailing och förslag på övningar*).

Man kan se stora och tydliga skillnader på hur wailing har utvecklats från 60-talet till idag. Här kommer några låtexempel, som visar hur utvecklingen såg ut:

Sam Cooke – You're always on my mind 60-talet

Marvin Gaye - Let's get it on 70-talet

Cindy Lauper - True Colors 80-talet

Celine Dion - The Power of love 90-talet

Rihanna - Take a bow 2000-talet

Jessie J - Mama knows best 2011-talet

1.2 SYFTE OCH FRÅGEFORMULERING

Syftet med detta arbete är att få en ökad kunskap om vad wailing och vilka tekniker som används genom att identifiera och definiera specifika element i wailing genom att analysera två sångerskors wailingsstil av en och samma låt. I strävan att utvecklas som sångerska är förebilder viktiga. Jag vill dels utveckla den kunskap jag redan från tidigare har och på så sätt få mera verktyg till min "waillåda", dels önskar jag att mitt arbete sporrar andra till att tänka att wailing inte är så omöjligt som det verkar bara man har rätt verktyg att utgå ifrån. Wailing kan till en början anses vara en komplicerad teknik, men vem som helst kan lära sig det bara man vet vad man skall göra och därför hoppas jag att mitt arbete hjälper andra att komma över detta tankesätt och bara våga pröva på. Som analysinstrument i mitt arbete fungerar wailexempel av Sjögren och Kullberg-Söderholm (2009, s. 36) och med hjälp av vilka jag har kunnat analysera wailfraser, som jag plockat ur låten *At Last*, och på så sätt kunnat precisera och konkretisera att wailing handlar om fyra tekniker. Syftet med detta arbete kan preciseras i följande forskningsfrågor:

1. Vad innebär wailing tekniskt och affektivt?
2. Hur wailar Christina Aguilera och Beyoncé?

1.3 DISPOSITION

Arbetet inleds genom en redovisning av min personliga bakgrund och orsak till val av ämne, mina motiv och frågeställningar presenteras. Jag berättar även kort om wailingens historia och ger några låtexempel på hur wailing utvecklats genom åren. I kapitel två redogör jag kortfattat för vad wailing är och illustrerar med ett låtexempel hur typiska wailar kan se ut. Jag ger tips på hur man kan öva upp sitt wailande och på så sätt utveckla sin improvisationsförmåga

I det tredje kapitlet går jag in på mina referenser, dvs. Christina Aguilera och Beyoncé. Jag berättar om deras bakgrund, röst, sound och influenser, för att illustrera deras musikaliska väg. Det femte kapitlet handlar om min analys och ger svar på mina frågeställningar. Här görs mera ingående förklaringar om tekniken wailing. Med hjälp av wailfraser i form av transkription ur låten *At Last* förtydligas att wailing handlar om fyra tekniker eller variationer. Tyngden i mitt arbete kommer att ligga på det femte kapitlet. I det sista kapitlet sammanfattas allt det ovannämnda och jag reflekterar över arbetsprocessen och resultaten. I arbetet finns även en begreppsdefinitionslista, som förklarar de för studien specifika termerna.

1.4 MATERIALVAL OCH FORSKNINGSANSATS

I min forskning har jag valt att använda två versioner, en version av Beyoncé och den andra av Christina Aguilera, på låten *At Last*, ursprungligen framförd av Etta James, som mina referenser, för att analysera olika wail exempel. Jag väljer kvalitet framom kvantitet i syfte att gå in på djupet gällande dessa två sångerskors wailingsstil och genom deras exempel lyfta fram de centrala element som utgör wailing. Jag har medvetet valt ut en hel del wailar ur bägges version och jämfört dem med originalmelodin av Etta James, för att åstadkomma en klar syn på hur wailar i praktiken används och hur de framförallt ser ut i teorin, som notskrift. Jag har enbart använt mig av lite längre wailar så att man tydligt ser skillnaden mellan en wail och den vanliga melodin.

Jag har också valt att läsa böcker om sång, för att kunna förklara begreppet "att waila" och valt att läsa information på nätet om ämnet. Tyvärr har det varit svårt att hitta bra forskningsmaterial om ämnet, så innehållet i detta arbete baserar sig även

en hel del på egen kunskap och egna erfarenheter av wailing. I mitt arbete har jag valt att använda mig av den hermeneutiska forskningsansatsen för att uppnå mitt syfte. Detta passar bra när syftet är att tolka och försöka förstå genom att låta horisonter mötas. Jag använder min förförståelse i tolkningen och analysen av mitt forskningstema.

Hermeneutik är ett grekiskt ord och betyder tolkning av budskap, tolkning av texter och innebär att tolkning och förståelse till ett fenomen ligger i fokus (Hermeneutik, (u.å.)). "Hermeneutiken är, kort sagt, en filosofi utan absolut kunskap" (Kristensson Ugglå, 2002, s. 345). Man letar inte efter exakta svar, eftersom det inte finns sådana inom den hermeneutiska kunskapsteorin, utan man försöker snarare tolka något genom upplevelser och handlingar, vilka påverkas i stora drag av en individs tidigare erfarenhet och förförståelse (Hermeneutik (u.å.)).

För att uppnå förståelsen till något krävs det inom hermeneutiken att man har empati och inlevelse att sätta sig in i andras skor, för att förstå sig på deras perspektiv. Tolkning och förståelse vävs samman och påverkas därmed av varandra. Enligt Paul Ricoeur, en fransk, betydelsefull hermeneutisk filosof, måste man, för att kunna tolka något, förstå det. För att kunna förstå något måste man förklara det. För att kunna förklara något måste man ha förståelse och förförståelse till vad som har tolkats (Kristensson-Ugglå, 2002). "Förklaringen har således blivit det produktiva momentet i tolkningsprocessen, eftersom det är de förklarande procedurerna som kan bidra till en annorlunda och bättre förståelse" (Kristensson Ugglå, 2002, s. 339).

I mitt arbete ligger fokus på tolkning och förståelse av en analys på två olika artisters versioner av en och samma låt. Jag kommer att tolka en mängd utsmyckade fraser och förvandla dessa, med hjälpt av ett piano, till lättläsbar notskrift, för att förstå och för att bevisa vad sångerskan i fråga gör med sin röst. Dessa notskrifter konkretiserar att wailing handlar om fyra tekniker, som baserar sig på wailexemplen av Sjögren och Kullberg-Söderholm (2009 s. 36).

2 Wailing och förslag på övningar

I detta kapitel förklarar jag betydelsen av begreppet "att waila". Jag redogör för hur wailar används tekniskt och affektivt och genom låtexempel förklarar jag kortfattat hur wailar används rent praktiskt. Jag tar även upp enkla övningar, som hjälper en ovan wailare att utveckla sin improvisationsförmåga.

I inledningen presenterar jag mitt analysinstrument, som baserar sig på wailexempel av Sjögren och Kullberg-Söderholm (2009). Med hjälp av dessa wailexempel har jag konkretiserat att wailing handlar om fyra olika wailingssätt och genom dem, har jag skapat en uppfattning om att dagens wailing handlar om tekniker, som de här wailexemplen utgör och dessa tekniker förekommer i de allra flesta låtar. Utöver de här teknikerna, används även andra knep och tekniker, men mitt arbete kommer att basera sig på att förklara vad som identifierar wailar baserat på exemplen av Sjögren och Kullberg-Söderholm (2009). Wailteknikerna kunde även ses som mitt verktyg, så att analysen till låten *At Last* blir möjlig att genomföra.

Begreppet "att waila" kommer från engelskans "to wail" och betyder direkt översatt att "jämra sig" på svenska, men egentligen förknippas wailing i sångsammanhang med att sjunga en melodislinga. Denna melodislinga kan antingen vara improviserad och skapad i stunden eller inövad på förhand ifall en sångare är en ovan wailare. Det som är gemensamt för såväl en icke improviserad- och improviserad melodislinga är att båda baserar sig på några få toner eller många toner som varieras rytmiskt och/eller melodiskt. Med andra ord smyckar man ut en fras, ett ord eller lägger till ord mellan fraser eller i pauser som så kallade "fill in:s". (Sjöberg och Kullberg-Söderholm, 2009, s. 35)

När man wailar användes mycket av någonting som kallas för melismer. Melismatisk sång fick sin början från den gregorianska sångstilen, som mellan 900- och 1200-talet upptäcktes i Frankrike, varifrån den sedan blev mer och mer känd i hela Europa. Man talar även inom den klassiska musiken om melismer, fast där kallas det för att göra en drill med rösten. Inom den klassiska musiken är dessa melismer färdigt utskrivna, medan de inom den moderna musiken ofta skapas i stunden. Med en melism menar man en vokalfigur där en stavelse eller fras sjungs samman bestående av några eller flera toner. En melism baserar sig på toner inom en

specifik skala, ofta en pentatonisk eller bluesskala. Även en vanlig durskala kan användas. Melismer används, för att göra en fras eller ett ord mera intressant och för att förstärka en känsla man vill uttrycka. Melismer förekommer i de allra flesta musikstilar, men förknippas främst med stilarna soul, r&b och gospel. Det finns fyra olika tekniker wailing utgår ifrån. Dessa är stigande wail, fallande wail, en bend eller att man snirklar kring en ton (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 36) (för mera information läs kapitel 4 *Analys*).

Varför används wailar i låtar? Jo, det enkla svaret kunde vara att wailar används, eftersom enskilda ord eller texten i sig själv inte räcker till. Ifall en sångare vill uttrycka det hen känner inom sig används wailar för att förstärka det hen vill få ut. Hur sångaren lyckas tolka och förmedla känslan i en låt är a och o för att den skall nå lyssnaren och därför måste den ibland förstärkas med wailar här och där. Alla sångare wailar på olika sätt och därför kan inga wailar jämföras rent praktiskt med varandra. Wailar skapas i stunden och är något de allra flesta troligen inte övar på. Det är därför wailar ser mycket olika ut. Alla sångare tolkar en låt på sitt personliga sätt och på ett sätt som kommer att stå dem närmast. Ett utmärkt exempel på hur wailar och dessa sk. "fill in:s" används är låten *For once in my life* av Stevie Wonder. Varje "fill in" och wail Stevie Wonder gör, har en betydelse, en känsla bakom sig och leder alltid någonstans. I detta fall till följande fras. Alla "fill in:s" hänger ihop med därpåföljande fras eller ord och detta gör att låtens budskap kommer fram starkare. Även wailarna han åstadkommer är enkla, men otroligt meningsfulla och förstärker sången på bästa tänkbara sätt.

Wailens klangfärg

Då man sjunger används olika tekniker, för att åstadkomma varierande klangfärg. Detta gäller också wailing. Det finns vissa röstfunktioner, som rekommenderas mer än andra och som hjälper, då man skall waila. Dessa kan kategoriseras som: curbing, overdrive och edge. Även neutralen går att använda, men kan vara en aning svårare, eftersom den är så luftig i sin karaktär (jfr Sadolin, 2009). Curbing är den mest använda funktionen och används allra mest i dagens soul-, R&B och poplåtar, då det kommer till wailing. Detta kan bekräftas, genom att lyssna tex. på låten *At Last* endera av Christina Aguilera eller Beyoncé, som jag också använt som mina referenser i detta arbete, eftersom man tydligt kan höra hur sångerskorna wailar i curbing. Stundvis kan man även höra wailar i de andra funktionerna men

huvudsakligen är wailarna i curbing. Andra bra exempel på sångare, som wailar i curbing, är Stevie Wonder med låten *Living for the city*, Ray Charles med låten *I've got a woman* och Seal med låten *Weight in gold*.

2.2 Förslag på övningar

Som med all musikalisk övning, går det också att öva upp flexibiliteten på stämbanden och därmed öva på wailing. Sadolin (2009, s. 234-238) talar, i sin bok *Komplett Sångteknik*, om metoder man kan utgå ifrån, för att öva upp sin improvisationsförmåga.

Den första övningen Sadolin tar upp handlar om att utveckla det melodiska i en låt, dvs man kan tex. välja en låt man vill jobba med. Låten behöver ej vara bekant från tidigare, men rekommenderas, eftersom utgångspunkten då är att man kan låten i fråga och framförallt låtens melodi. Första saken man kan pröva att ändra på är att man börjar en fras med en annan ton än den ursprungliga grundtonen. Detta brukar vara svårt i början, eftersom som man nu måste tänka på nya musikaliska vägar och blir därför tvungen att finna omvägar för att komma tillbaka till originalmelodin. Ett annat sätt är då förstås den raka motsatsen, dvs. att man avslutar en fras på en annan ton än den ursprungliga. Då dessa två metoder kombineras har man redan fått två väldigt bra verktyg för att öva på improvisation. Även att öva på att sjunga skalor är bra, eftersom en wail består av intervall som kan falla eller stiga stegvis eller med hopp. Ju större hopp mellan tonerna desto svårare är det att göra en wail. (Sadolin, 2009)

Sadolin menar att en annan bra övning också är att man övar på den rytmiska aspekten, dvs. man kan tex välja ett slagverksinstrument som i detta fall kan vara en shaker eller tamburin och spela instrumentet till en valfri låt. På detta vis utvecklar man sitt rytmisinne och det ger en en god överblick och allmän rytmisk träning till att kunna improvisera och därmed kan man ändra på rytmiseringen i en låt. De här enkla och små övningarna hjälper en nybörjare på vägen och är säkra sätt att utveckla sitt improviserande. Dessa övningar faller bäst en ovan wailare i smaken och därför har jag enbart valt att ta upp dessa övningar. Sadolin tar även upp övningar för längre hunna, men jag valde att lämna bort dessa övningar. (Sadolin, 2009)

De här ovan nämnda övningarna är bra då man vill lära sig att improvisera, men för att lära sig att waila kan några andra knep fungera bättre även om improvisation tillika förbättrar en sångares wailingsförmåga. Att öva på skalor är definitivt alltid bra, eftersom en wail baserar sig på någon slags skala. Den pentatoniska skalan och bluesskalan är bra skalor att utgå ifrån, eftersom de allra flesta improvisationer och wailar bygger på dessa. Även vanliga dur- och mollskalor är bra att öva på och att öva på olika tonmaterial till varierande ackord rekommenderas, för på så sätt blir en sångare van med mer krävande färgningar och ovan harmonik på toner kring tex ett moll7 ackord. För att kunna sjunga en wail bestående av tex. sex toner snabbt, måste man börja med att öva in dessa toner separat och långsamt, för att få tonerna rena och få eventuella intervall hopp att kännas bekväma och säkra. Som hjälp till att höra de eventuella intervallhopp, kan man ladda ner ett program, som hjälper en sångare att höra minsta lilla detalj och hjälper en att ta ner tempot i en låt så att det lättare går att urskilja vilka toner som använts i en wail. Då wailen känns bra i ett långsamt tempo kan man så småningom höja tempot mot originalet. De här övningarna borde hjälpa en sångare att få wailen att sitta rätt och kännas bekväm. (Sadolin, 2009, s. 234-238)

I detta kapitel har jag redovisat vad wailing innebär, hur man gör det utgående från en känsla och rent tekniskt och vilka övningar man kan tänka på för att utveckla sitt improviserade. Jag har även redogjort för mitt analysinstrument, som jag utgår ifrån då jag skall definiera hur Christina Aguilera och Beyoncé wailar, och hurdan klangfärg som kännetecknar wailing. I nästa kapitel går jag in på mina förebilder och berättar allmän information om dem och deras väg mot framgång.

3 De två wailgudinnorna

I detta kapitel lyfter jag fram mina förebilder Christina Aguilera och Beyoncé. Jag beskriver deras bakgrund, röst och influenser, för att redovisa den kontext utifrån vilken de skapat sin unika röst och talang att sjunga.

3.1 Christina Aguilera

Bakgrund

Christina Aguilera föddes år 1980 i Staten Island, New York. Hon var väldigt mobbad som liten av andra avundsjuka barn på grund av den fina sångrösten. Ingen kunde tåla hennes begåvning. Folk avundades henne och tryckte ner henne på värsta möjliga sätt på grund av hennes talang att sjunga. I hennes ungdom kände folk henne som "den lilla flickan med den stora rösten". Alla visste att hon någon dag skulle bli stor, eftersom hon redan i tidig skolålder var begåvad och visade stort intresse för de lokala talangshowerna. (Christina Aguilera (u.å.), Christina Aguilera Biografi (u.å.))

Christina Aguilera fick sitt genombrottsår år 1998. Det var då hon skickade in en coverversion på Whitney Houstons låt "Run to you" i hopp om att bli vald som huvudperson till den animerade filmen Mulan, vilket hon blev och därmed vann sin första Globen Gold Award. Efter denna vinst tog hennes karriär fart. År 1999 skrev Christina Aguilera på sitt första skivkontrakt med RCA Records, som hjälpte henne att lansera sitt första album och många andra album för den delen efter detta. År 2000 vann hon sin första Grammy Award *for the best new artist*, vilket var en stor sak för en nykomling. Åren därpå, dvs. 2001 och framåt, koncentrerade hon sig på att lansera nya album och på att skriva ny musik. (Christina Aguilera (u.å.), Christina Aguilera Biografi (u.å.))

Alla Christina Aguileras låtar, eller i alla fall de allra flesta, baserar sig på hennes eget liv. Hon har fått sin inspiration till låtarnas innehåll av hennes dåliga familjeförhållanden. Hennes pappa var väldigt våldsam både fysiskt och psykiskt mot hennes mamma så Aguileras sätt att bearbeta detta trauma blev och är ännu idag att skriva låtar. Nu på senare tid har hon medverkat i olika tv shower som The

Voice, hon har bandat in sång till andra artisters album som Pitbull, Lady Gaga och Cee Low Green och på så sätt upprätthållit musiken. (Christina Aguilera (u.å.), Christina Aguilera Biografi (u.å.))

Röst/ Sound

Aguileras röst är mycket unik. Hon är känd för den väldigt kraftiga och mäktiga sångrösten och för hennes talang att sjunga oackompanjerat, dvs. a capella. Hon klassas som sopran, men kan även sjunga altpartier, och hennes röstomfång är fyra oktaver. Hennes röst är till klangfärg mörk, den är stark och distar då hon sjunger och dessa faktorer kännetecknar hennes röst ypperligt. Hon hör till de mest kända sångerskor, som använder mycket av melismer då de sjunger. Hon har till och med fått negativ kritik på hennes förmåga att waila för mycket. (Christina Aguilera (u.å.), Christina Aguilera Biografi (u.å.))

Influenser

Den mörka rösten och de bluesiga tonerna Aguilera använder sig av då hon sjunger har hon fått av sångerskan Etta James. Etta James är en av Aguileras största idoler och inspirationskällor och är en av vägledarna för hennes unika sound. Även Aretha Franklin, Nina Simone, Ella Fitzgerald och Billy Idol har påverkat och influerat Aguileras sätt att sjunga. Ett roligt faktum är att Christina Aguilera faktiskt blivit inspirerad av en stor mängd jazzsångerskor fastän hennes egen stil är pop/ r&b och soul. Whitney Houston, Celine Dion och Mariah Carey är några av de större influenserna då det kommer till kunskapen att waila och viljan till att lära sig det. Hon har tagit sina första wailar ur Mariah Careys låt "Vision of love". Hon lärde sig att waila genom att lyssna på olika låtar och genom att efterapa dessa artister. (Christina Aguilera (u.å.), Christina Aguilera Biografi (u.å.))

Christina Aguilera har en väldigt stark karaktär då hon står på scenen. Hennes karisma och attityd strålar utåt och hon vet vad hon kan göra med sin röst. Hon har lärt sig att behärska sin röst på sätt som är enastående, eftersom ingen annan bär på ett liknande sound som hon. I hennes tidiga år, då hon var kring åtta år, tog hon inspiration till hur man skall vara på scenen av olika musikalier och främsta källan för henne var "The sound of music" och huvudkaraktärer Julia Andrews. Hur hon klär sig på scenen har hon tagit av Madonna och Michael Jackson. Deras tuffa image var något hon la märke till och är något hon tog vara på för att kunna utveckla

den bild utåt hon har idag. (Christina Aguilera (u.å.), Christina Aguilera Biografi (u.å.)).

3.2 Beyoncé

Bakgrund

Beyoncé Knowles föddes 1981 i Houston, Texas. Hon var tre år då hon började sjunga i kör och detta var hennes passion väldigt länge. Som liten, i 6-7 års åldern, medverkade hon i många talangtävlingar, vilka hon för det mesta vann. Tack vare sångtävlingarna hittade Beyoncé sin passion för musiken och sjungandet. Hon märkte att detta var något hon ville satsa på. Hon hade en unik talang och var väldigt begåvad redan vid sju års ålder. Vid åtta års ålder bestämde Beyoncé tillsammans med sin kusin Kelly Rowland att de skulle lägga ihop en sånggrupp. De gick till en audition för att delta i den stora sångtävlingen Star Search, där de mötte den tredje medlemmen, LeToya Luckett. (Beyoncé (u.å.)), (Beyoncé Knowles (u.å.))

Star Search visade sig vara genombrottet för gruppens succé. Från början hette de Girls Tyme, men framdeles känner folk deras grupp mera som Destiny's Child. Beyoncé's pappa blev gruppens manager, men avgick från arbetet 1995. År 1995 skrev Destiny's Child på sitt första skivkontrakt med Atlanta Records och härifrån började deras karriär. Destiny's Child var mest aktiv under åren 1989-2004. De lanserade massvis med album, debut singlar och skrev musik till kända filmer som Men in Black. Gruppen slutade 2005 genom ett gemensamt beslut om att solokarriären var viktigare än gruppens gemensamma framtid. (Beyoncé (u.å.)), (Beyoncé Knowles (u.å.))

Efter att Destiny's Child gick skilda vägar påbörjade Beyoncé många egna projekt. Hon medverkade bl.a. i filmer som Austin Powers in Goldmember, The Fighting Temptation, Pink Panther och hennes kanske mest kända film Dreamgirls. Hennes första, egna solo album kom ut 2004 och blev en stor hit i hela världen. Det var nu som folk märkte vem Beyoncé egentligen var. Efter albumsläppet fick hon massvis med jobb och hennes karriär tilltog. Efter hennes första skiva släppte hon även många andra album. Alla var lika bra och blev kända över hela världen. Hon är definitivt en av de största, mest kända kvinnliga sångerskorna som finns i dagens läge. (Beyoncé (u.å.)), (Beyoncé Knowles (u.å.))

Röst/ Sound

Beyoncé's röst är fruktansvärt unik och har mycket själ i sig. Hon klassas som sopran, men kan också sjunga alt, och har ett röstomfång på 4 oktaver. Hon använder mycket av något man inom sångtekniken kallar för rassel och det är ett av hennes mest typiska kännetecken. Även hon tillhör den grupp sångerskor som använder mest melismer då de sjunger. (Beyoncé (u.å.)), (Beyoncé Knowles (u.å.))

Beyoncé, till skillnad från Christina Aguilera, använder måttliga mängder utsmyckningar och använder melismer på ställen där ord måste förstärkas med en wail. Beyoncé sjunger med både mörk och ljusklangfärg. Hon har en otrolig talang att leka med rösten och göra vokalfigurer som verkligen är helt vansinniga. Beyoncé bär på ett väldigt kraftigt och imponerande instrument. Ett instrument som klassas till ett av nutidens mest övertygande verktyg (Beyoncé (u.å.)), (Beyoncé Knowles (u.å.))

Influenser

Beyoncé's störta idol och hennes främsta inspirationskälla är Michael Jackson. Som fem åring gick hon på sin första konsert där Jackson uppträdde och det var tack vare honom och hans uppträdande hon förstod sin livsmening. Hon ville bli artist. Han har gett henne stora influenser och han är definitivt en av hennes största förebilder. (Beyoncé (u.å.)), (Beyoncé Knowles (u.å.))

Beyoncé har fått inspiration till att börja waila och utveckla sin sångteknik av sångerskorna Whitney Houston och Mariah Carey. Hon efterapade deras wailar och på så sätt utvecklades flexibiliteten på hennes stämband. Hon ville göra det som de också gjorde. Även Prince, Donna Summer och Janet Jackson är Beyoncé's influenser. (Beyoncé (u.å.)), (Beyoncé Knowles (u.å.))

Hon har hittat sin gnista till att skriva låtar från sin man Jay Z och hans genialiska talang att skriva texter. Han har motiverat Beyoncé att faktiskt ta itu med saker och hjälpt henne att använda livets hinder som ämnen i hennes texter. Madonna är en artist som sporrat Beyoncé att faktiskt ta karriären i egna händer och föra karriären dit hon själv vill utan andras vägledning eller hjälp. (Beyoncé (u.å.)), (Beyoncé Knowles (u.å.))

I detta kapitel berättade jag om mina förebilder och om deras väg till att hitta berömdhet. Jag tog även upp Christina Aguileras och Beyoncé's förebilder och presenterade deras röst och sound. Nästa kapitel handlar om min analys. Jag kommer att med hjälp av wailfraser ur låten *At Last* och med hjälp av wailexempel av Sjögren och Kullberg-Söderholm (2009) belysa och konkretisera att wailing grundar sig på fyra olika tekniker.

4 Analys

I det här kapitlet går jag in på olika wailtekniker och redovisar vilka de är med hjälp av wailfraser i form av notskrift, som jag plockat ur låten *At Last* av artisterna Christina Aguilera och Beyoncé, och med exemplen av Sjögren och Kullberg-Söderholm (2009). Jag har även med originalmelodin av Etta James, så att melodislingan och de olika wailfraserna lätt kan skiljas åt och att man tydligt kan se hur en wail i teorin ser ut jämfört med en den vanliga melodin.

Min analys ser ut på följande sätt: Jag börjar med en waildefinition där jag redogör vad den specifika wailtekniken går ut på och vad den innebär rent teoretiskt. Jag har med ett exempel från Sjögren och Kullberg-Söderholm (2009), för att relatera till mitt analysinstrument och teorin om de fyra wailteknikerna. Wailexemplena jämförs inte med varandra, utan stöder varandra och bekräftar teorin om de fyra teknikerna. Trots det kan wailarna dock jämföras med originalmelodin, så att skillnaden mellan melodi och en wail tydligt kan klargöras. Varje definition har exempel, i form av transkriptioner, där melodin från låten *At Last* först kommer upp och sedan följer en wail på samma melodi där rytmik, tonalitet och frasering varierar jämfört med originalmelodin.

4.1 Stigande Wail

Med en stigande wail menar man precis som namnet säger toner, som skall börja nerifrån och sjungas uppåt. Dessa toner behöver inte sjungas stegvis efter varandra utan kan också bestå av olika intervallhopp. Ju större hopp desto svårare är det att göra wailen. (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 36). Se figur 1,3 och 5.

Figur 1 Stigande wail (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 36)

Figur 1 är en förenklad version på en stigande wail. Denna figur är ett exempel på hur wailen ser ut i teorin, men förblir sällan såhär simpel i praktiken. (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 36)

baserar sig på toner från den pentatoniska c dur skalan och är en mycket mer komplicerad version på melodin i figur 4.

4.2 Fallande Wail

Med en fallande wail menar man motsatsen till en stigande wail, dvs. wailen skall börja uppifrån och falla neråt stegvis eller med eventuella intervallhopp. Ju större hopp desto svårare är det att göra wailen. (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 36). Se figur 6, 8 och 10.

Figur 6 Fallande wail (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 36)

Figur 6 är en mycket förenklad version på en fallande wail. Denna figur är ett exempel på hur wailen ser ut i teorin, men förblir sällan såhär simpel i praktiken. (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 36)

Figur 7, Etta James, melodi

Figur 7 blir melodin för frasen "a dream that I can call my own". Melodin är enkel och innehåller ingen svår rytmik heller. En variation till rytmik, tonalitet och fraserings kan ses i figur 8.

Figur 8, Christina Aguilera

Figur 8 är en mer komplicerad och varierad version på melodin, fraseringen och rytmiken i figur 7. Den fallande wailen tar plats i fraseringen "I, oh I". Här kan man se att Christina Aguilera använt sig av en så kallad frygisk skala, som börjar på tonen e och slutar på tonen c. Rytmiken är väldigt krävande likaså melodin.

Figur 9, Etta James, melodi

Figur 9 är melodin till frasen "for you are mine at last". En variation till rytmik, tonalitet och frasering av denna melodi kan ses i figur 10 här nedan.

Figur 10, Beyoncé

Figur 10. Den fallande wailen, som Beyoncé fått till stånd, tar plats i fraserna "for you are mine" och "at last". Första frasen med tyngd på ordet "mine", är en moll skala, även kallad för f dorisk, där det sjätte steget i skalan är höjd (d tonen). Den andra wailen, med tyngd på ordet "last", har sänkt sjunde steg och får därför en bluesig känsla i sig.

4.3 Bend

Sedan har vi det tredje sättet som man kallar för att göra en bend. En bend är att repetera en och samma ton med en glidning mot en annan ton. Tänk dig att du har en gitarr och vrider en sträng uppåt. Då du gör detta på en gitarr bendar man och samma tankesätt gäller då du vill åstadkomma en bend med rösten. En bend är alltså en snabb figur bestående av tre halva tonsteg, som rör sig från den så kallade grund meloditonen ett halvt steg uppåt och sedan ett halvt tonsteg ner tillbaka till grund meloditonen. En bend kan också handla om hela tonsteg, där man då sjunger ett helt tonsteg uppåt från en ton och sedan faller ett helt ner tillbaka till grundtonen. Denna figur bildar ett vackert mönster, som smyckar ut ett ord lite grann och längden på benden kan variera beroende på vilken effekt man strävar efter. För att göra wailen längre skall man upprepa benden tills man tycker att det räcker och sedan komma hem till grund meloditonen. Att leka med en bend är roligt, men skall inte överanvändas. (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 36). Se figur 12 och 13.

Figur 11 Bend (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 36)

Figur 11 är en mycket förenklad version på en bend. Denna figur är ett exempel på hur wailen ser ut i teorin, men förblir sällan såhär simpel i praktiken. Benden tar plats kring tonerna a, g, a på frasen "I need". Ofta handlar en bend om halva tonsteg, men i exemplet ovan är benden baserad på hela tonsteg. (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 36)

Figur 12, Etta James, melodi

Figur 12 är melodin till frasen "and life is like a song". En bend till samma fras kan ses i figur 13 där rytmik, tonalitet och frasering varierats.

Figur 13, Beyoncé

Figur 13. Benden tar plats på frasen "a song". Här kan man tydligt se hur Beyoncé gjort en bend. Den rör sig kring tonerna a och g# och varar en lång stund innan melodin landar hem på tonen a. Även ordet "like" är en bend. Benden ser svårare ut i teorin men blir mycket enklare att genomföra rent praktiskt.

4.4 Snirkla kring en ton

Till allra sist har vi något som kallas för att snirkla kring en ton. Med detta menar man ett mycket vanligt sätt att avsluta en låt på, men denna teknik kan även förekomma på andra ställen inne i en fras. (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 36). Se figur 14, 15 och 16.

Figur 14 Snirkla kring en ton (Sjögren & Kullberg-Söderholm s.36)

Figur 14 är den mest använda tekniken då det gäller låtslut. Istället för att avsluta låtar på deras grundtoner kan man som ersättning leka med tonerna kring grundtonerna innan man landar hem. Detta kan ses på ordet "need". Tonerna kretsar kring tonen d innan melodin landar hem. (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 36)

Figur 15 Snirkla kring på en ton

Figur 15 är också ett sätt att snirkla på en ton, men i detta fall används tekniken inne i en fras. Detta händer på de fyra första tonerna d,c,d och e på ordet "my".

Figur 16 Snirkla på en ton

Figur 16 visar också en variant på snirklingen. Detta sker på ordet "last" och sker på tonerna ab, f, eb och f.

4.5 En blandning av teknikerna

Dessa fyra wailtekniker behövs inte användas skilt, utan kan även blandas ihop sinsemellan. Detta wailsätt, som kunde ses som det femte wailsättet, är mycket vanligt och är något varje artist använder sig av mer än av de enskilda teknikerna. De som gör att wailar varierar är dessa fyra sätt och den femte tekniken att kunna blanda ihop dem. På så sätt leker man med rösten och har mera verktyg att använda sig av. Se figur 17.

Voice The night I looked at you

The musical notation shows a voice line in 12/8 time. It starts with a quarter rest, followed by a rising wail on the word 'the' (quarter note), a falling wail on 'night' (quarter note), a rising wail on 'I' (quarter note), a falling wail on 'looked' (quarter note), a rising wail on 'at' (quarter note), a falling wail on 'you' (quarter note), and ends with a quarter rest. A '2' is written above the 'at' note.

Figur 17, Christina Aguilera

Figur 17 visar hur en stigande wail och en fallande wail blandas ihop. Frasen "the night I looked at you", börjar med en kort stigande wail på ordet "the" och slutar med en fallande wail på ordet "I" och "you".

Voice Oh, yeah, yeah

The musical notation shows a voice line in 12/8 time. It starts with a quarter rest, followed by a rising wail on 'Oh,' (quarter note), a rising wail on 'yeah' (quarter note), and a falling wail on 'yeah' (quarter note), ending with a quarter rest.

Figur 18 Etta James

Voice Oh, yeah, yeah

The musical notation shows a voice line in 7/8 time. It starts with a quarter rest, followed by a rising wail on 'Oh' (quarter note), a rising wail on 'yeah' (quarter note), and a falling wail on 'yeah' (quarter note), ending with a quarter rest.

Figur 19 Beyoncé

Figur 18 och 19 visar hur fill in:s ser ut. Fill in:s är påfyllnings ord, som används mellan fraser eller mellan två ord. (Sjögren & Kullberg-Söderholm, 2009, s. 35).

I exemplen ovan används de mellan två fraser och baserar sig på de tekniker jag tagit upp i exemplen tidigare. Det som skiljer en fill in från en wail är att fill in:s ofta är kortare och sjungs sällan på ord. Oh, yeah, uh, och mmm är vanliga fill in ord, men visst kan man även sjunga fill in:s på ord också beroende på var inne i en fras den kommer att ta plats.

Sammanfattningsvis kan man utgående från analysen konstatera att wailing handlar om de fyra presenterade wailtekniker, som Sjögren & Kullberg-Söderholm (2009) behandlar. Men bortsett från dessa handlar wailing också om andra, oskrivna tekniker, som togs upp i figur 17, 18 och 19. De mest använda skalorna i wailfraserna, som plockats ur låten *At Last*, var den pentatoniska skalan, bluesskalan, en vanlig durskala, en mollskala och en kyrkotonart. Rytmiseringen, tonaliteten och fraseringen jämfört med originalmelodin varierade avsevärt och ser mer komplicerad ut som notskrift än vad den i praktiken låter.

5 Slutdiskussion

I detta kapitel sammanfattar jag mina analysresultat. Jag kommer också att ge förslag på eventuell fortsatt forskning och reflektera över min forskningsprocess som helhet.

5.1 Sammanfattning

Syftet med detta arbete har varit att få en ökad kunskap om vad wailing är och vilka tekniker som används genom att identifiera och definiera specifika element om wailing samt att analysera två sångerskors wailingsstil på en och samma låt. Mina forskningsfrågor var: 1. Vad innebär wailing tekniskt och affektivt? 2. Hur wailar Christina Aguilera och Beyoncé?

Wailing är en teknik, ett sorts redskap/verktyg, som används för att kunna uttrycka något. Wailing förstärker/ betonar ett ord/ några ord/ en hel mening, som i sin tur förstärker en känsla/ det man vill uttrycka. Med andra ord sjunger man en improviserad eller inövad melodislinga bestående av några få toner eller många toner, för att åstadkomma ett vokalmönster, en vokalfigur, som förstärker en känsla. Olika sångare betonar olika ord. Därför kan man dra slutsatsen att de satt sin egen prägel, som förstärker deras tolkning, på en låt. De betonar själva att välja ut en specifik fras eller ett specifikt ord, för att uttrycka det starkare, eftersom just den frasen eller det ordet har en stor betydelse för just den sångaren.

Mina wailexempel jag plockat ut ur låten *At Last*, bekräftar att wailing grundar sig på de fyra wailexempel, som Sjögren och Kullberg-Söderholm (2009), nämner. Dessa fyra tekniker är: stigande wail, fallande wail, en bend eller att snirkla kring en ton. Utöver dessa tekniker kan man även se en blandning av dessa som den femte tekniken och är något som förekommer allra mest i dagens musik. Likaså kan fill in:s ses som en extra, sjätte teknik.

För att reflektera tillbaka till kapitlet *1.1 Bakgrund och motiv* om wailingens utveckling, kan jag konstatera följande gällande låtexemplen, som kapitlet tog upp:

Sam Cooke – You're always on my mind 60-talet

Marvin Gaye - Let's get it on 70-talet

Cindy Lauper - True Colors 80-talet

Celine Dion - The Power of love 90-talet

Rihanna - Take a bow 2000-talet

Jessie J - Mama knows best 2011-talet

De mest använda wailteknikerna på 60-talet och i låtexemplet av Sam Cooke är en kombination på stigande och fallande wailar. De används smakligt och i måttliga mängder och dessa wailfigurer, som förekommer i låten, är även långsamma och upprepas flertal gånger. På 70-talet och i låtexemplet av Marvin Gaye användes redan betydligt mera bendar och snabba wailfigurer av både stigande och fallande art. Dessa wailar används också smakligt, men wailens tonmaterial har vuxit avsevärt. På 80-talet och i låten av Cindy Lauper används mest bendar. Till en viss grad också av fallande wailar. Inga andra tekniker förekommer, så enkelhet och förmedling av känsla via en okomplicerad melodi var det som gällde på 80-talet. Från och med 90-talet och framåt används alla tekniker betydligt mer jämfört med åren innan. Det förekommer även överanvändning av wailar, vilket tydligt kommer fram i låten av Jessie J. Wailens utvecklingen har skett gravids och vuxit hela tiden uppåt med tanke på tonmaterial och rytmisering.

Då jag analyserade versionerna, som Beyoncé och Christina Aguilera gjort på låten *At Last*, kunde jag lätt dra slutsatsen att deras wailande baserar sig exakt på de exempel, som Sjögren och Kullberg-Söderholm (2009), lyfter fram. De använder sig smidigt av dessa fyra tekniker och blandar även ihop dem, vilket var den mest användbara tekniken.

Faktumet är att även om wailing är ett sätt att visa en otrolig kontroll över sin röst och är ett sätt att uttrycka sig på, så skall man inte överanvända metoden. Less is more. Många artister wailar alltför mycket på varje ord och enligt mitt tycke gör det bara melodin i en låt grötig och på så sätt tappar wailing sin effekt. Jag tycker att wailar skall användas på ställen där ord inte räcker till, där melodin behöver förstärkas och man vill säga något mer än vad låten eller texten i sig uttrycker.

5.2 Förslag på vidare forskning

Det skulle vara intressant att göra en likartad forskning som denna, men analysera några fler sångerskor, för att belysa de fyra wailteknikerna. Då skulle jag få mer kunskap och information i och med att jag då skulle ha fler fraser och wailar att utgå ifrån.

En annan forskning, som vore fascinerande att finna svar på, är att forska i hur wailar tar form beroende på instrumenteringen i en låt. Ändras sångstilen eller i detta fall wailandet beroende på hurdan uppsättning man spelar med? Det skulle vara väldigt spännande att se ifall tex. Christina Aguilera och Beyoncé ändrar sitt sätt att sjunga/waila då det blir större/mindre banduppsättning.

Sedan som ett tredje alternativ på fortsatt forskning skulle jag vilja veta hur wailandet sett ut under de olika årtiondena. Hur har wailingens utveckling sett ut? Hur skiljer sig wailandet åt från 1800-talet till nu? Dessa tre forskningsalternativ kunde ge mig ytterligare information om wailandet och på så sätt ge mig mer kunskap om wailing överlag.

5.3 Reflektioner

Denna forskningsprocess som helhet har varit mycket givande och lärorik. Det viktigaste för mig var att skriva om något som känns intressant och inspirerande, något meningsfullt och till en början kändes det hopplöst att hitta ett sådant ämne. Detta förblev också det arbetsmoment, som upplevdes vara det besvärligaste och mest tidskrävande. Genom detta arbete har jag fått nya verktyg och vinklingar till hur man kan utvecklas som sångerska och framförallt wailare. Jag har också fått mera kunskap om wailing och på så sätt lärt mig att urskilja de olika element som definierar en wail. Dessutom har arbetet gett mig nya övningar, jag själv kan utgå ifrån, för att utveckla mitt wailande. Min djupa analys på Christina Aguileras och Beyoncé's wailar har bevisat mig att wailar sist och slutligen ser mera komplicerade ut i teorin än vad de i praktiken låter.

Tack vare analysen har jag lärt mig att se på sångare, som verkligen kan sin sak då det kommer till wailing, med lite andra ögon. Det som gör dem snäppet bättre är att de verkligen kan utnyttja de fyra wailteknikerna smidigt och blanda ihop dem på ett så naturligt sätt att det i en ovan wailares öron kan låta svårt och oöverkomligt.

Allting handlar sist och slutligen om stämbandens flexibilitet och om muskelminnet kring dem. Därför vill jag avslutningsvis uppmuntra ovana wailare att allting är möjligt även om något ibland känns omöjligt. Det är bara frågan om att hitta de verktyg och de knep som faller en bäst i smaken. Man skall börja försiktigt och från sin egen nivå och sträva sedan så småningom uppåt mot svårare utmaningar och wailfigurer. Bästa sättet är att pröva, för det är enbart genom övning och hård självdisciplin man lär sig saker. Övning ger färdighet. Visst är det alltid positivt att fråga hjälp av andra, men de kommer inte att kunna göra arbetet och övningen för dig. Vem som helst kan komma dit. Det gäller bara att öva, våga pröva, att ha tålamod och tro på sig själv.

Källförteckning

Beyoncé. [Online].

<https://en.wikipedia.org/wiki/Beyoncé> [Hämtad 7.10.2016].

https://fi.wikipedia.org/wiki/Beyoncé_Knowles [Hämtad 8.10.2016].

Blues. (u.å.). [Online].

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Blues> [Hämtad 27.10.2016].

Borch, D., (2005) *Stora Sångguiden: Vägen till din ultimata röst*. Mölnlycke: Notfabriken Music Publishing AB.

Christina Aguilera [Online].

https://en.wikipedia.org/wiki/Christina_Aguilera [Hämtad 6.10.2016].

http://www.imdb.com/name/nm0004694/bio?ref_nm_ov_bio_sm

[Hämtad 6.10.2016].

<http://www.biography.com/people/christina-aguilera-9542394#early-life>

[Hämtad 6.10.2016].

Gregoriansk sång. (u.å.). [Online].

https://sv.wikipedia.org/wiki/Gregoriansk_sång [Hämtad 13.10].

Gospel. (u.å.). [Online].

<https://en.wikipedia.org/wiki/Gospel> [Hämtad 27.10.2016].

Hermeneutik. (u.å.). [Online].

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Hermeneutik> [Hämtad 18.10.2016].

How to Sing: Note Bending (part one). [Online].

<https://www.youtube.com/watch?v=kzY8iZWL1ng> [Hämtad 13.10.2016].

How to Sing: Note Bending (part two). [Online].

<https://www.youtube.com/watch?v=sPYGVm6lncs> [Hämtad 13.10.2016].

Kristensson-Uggla, B., (2002), *Slaget om verkligheten*. Eslöv: B. Östling.

Melisma. (u.å.). [Online].

<https://en.wikipedia.org/wiki/Melisma> [Hämtad 6.10.2016].

Sadolin, C., (2009). *Komplett Sångteknik*. Stockholm: Gehrmans Musikförlag.

Sjögren, R. & Kullberg-Söderholm, B., (2009). *Sång solist*. Mölnlycke: Notfabriken Music Publishing AB.

Wailing. (u.å.). [Online].

<http://sv.bab.la/lexikon/engelsk-svensk/wailing> [Hämtad 25.10.2016].

What is Melismatic Singing? [Online].

<https://www.youtube.com/watch?v=PRS2grauL4I> [Hämtad 14.10].

Analyserat ljudmaterial:

At Last. (Live). *At Last* (soundtrack till filmen *Cadillac Records*) [album]. Columbia Records (2008). Läst 24.10.2016.

At Last (Live). *At last* [album]. Christina Aguilera [artist]. (2010). Läst 24.10.2016.

At Last. *At last* [album]. Etta James [artist]. Argo Records (1960). Läst 30.10.2016

Begreppsdefinitioner

A Capella. Sång utan ackompanjemang, utan instrument.

Altstämma. En låg och mörk kvinnoröst. Används bl.a. i körsammanhang.

Blue note (Blå ton). De sänkta tredje, femte och sjunde tonerna i en durskala. Används mycket inom jazz- och bluesmusiken.

Coverlåt. En ny inspelning eller nytolkning av befintlig komposition.

Curbing. En av de fyra funktioner sångare använder sig av då de sjunger. Låter gnälligt och förknippas med att hålla ljudet tillbaka.

Drill. En musikalisk utsmyckning inom klassisk musik.

Distorsion (dista). En sångeffekt som de falska stämbanden producerar. Används i samband med en ton. Förvränger ljud till ett slags brus.

Edge. En av de fyra funktioner sångare använder sig av då de sjunger. Är den starkaste och gällaste effekten. .

Gregoriansk sångstil. En enstämmig, rytmisk fri liturgisk sångstil. Sången är ofta oackompanjerad.

Improvisation. Att framföra något utan förberedelser.

Intervall. Avståndet i tonhöjd mellan två toner.

Klangfärg. Kvaliteten på en not, ljud eller ton som skiljer olika typer av ljudproduktion.

Overdrive. En av de fyra funktioner sångare använder sig av då de sjunger. Har en ropande och kraftig karaktär.

Neutral. En av de fyra funktioner sångare använder sig av då de sjunger. Den mjukaste och luftigaste effekten. Låter behaglig och skön.

Rassel. Påminner mycket om sångeffekten "distorsion" men låter "snällare".

Sopran. En hög kvinnoröst. Används bl.a. i körsammanhang.

Stöd. Något en sångare behöver för att kunna sjunga rätt. Stödet reglerar luften som tas in och släpps ut.

Tonsteg. En musikterm som syftar på intervallen mellan intilliggande toner i en skala.

Transkription. Man omvandlar musik till notskrift.

Utsmyckning. Man dekorerar ett ord eller en fras.